

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Утвърждавам:
ДЕКАН

/Доц. д-р Георги Папанчев, д.м./

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

по

**“КОНСЕРВАТИВНО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ -
ПРОПЕДЕВТИКА И КЛИНИКА”**

Специалност “ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

Образователно-квалификационна степен “МАГИСТЪР”

Професионална квалификация “ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

Вид на занятията	Семестър	Хорариум- часа седмично	Хорариум-часа Общо
Лекции	IV, V, VI VII, VIII, IX, X	1/2/1 1/1/1/1	60 60
Практически упражнения	IV, V, VI VII, VIII, IX, X	1/3/4 5/5/5/5	120 300
Общо часа			540
Форми на контрол	Текущ контрол		Изпит – VI и X семестър
Кредити (ECTS)		4/5/3 6/5/5/8	12 24=36

Преподаватели: проф. д-р Владимир Панов, д.м.н.

доц. д-р Цветелина Борисова-Папанчева, д.м.

доц. д-р Мая Дойчинова, д.м.

Варна, 2026

Анотация

Курсът по Консервативно зъболечение дава възможност за предоставяне на знания и компетенции по оперативно зъболечение и ендодонтия, които са необходими за пълноценно организиране и провеждане на дентална помощ.

КОНСЕРВАТИВНОТО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ Е ДИСЦИПЛИНА, която включва: оперативно и възстановително лечение на кариозни и некариозни дефекти на твърди зъбни тъкани в смисъла на оперативно зъболечение и ендодонтия.

Оперативното зъболечение се отнася до диагностика, лечение и профилактика на кариозни и некариозни заболявания на твърдите зъбни структури.

Ендодонтията се отнася до диагностика, лечение и профилактика на заболяванията на зъбната пулпа и на периодонциума.

Обучаваните студенти придобиват знания и умения относно етиологията, патогенезата, клиничните особености, диагностицирането, лечението, първичната и вторична профилактика на заболяванията на твърдите зъбни тъкани, зъбната пулпа и перидонциума.

Обучението се осъществява чрез лекции с времетраене 2 академични часа /2 x 45 мин./, семинари с времетраене до 1 академичен час, практически упражнения на фантом и на болни с времетраене от 4 до 6 академични часа седмично.

Завършилите успешно курса на обучение полагат семестриални и държавен изпити.

Семестриалният изпит по предклиника на консервативното зъболечение и по клиника на консервативното зъболечение е практически и теоретичен.

Държавният изпит по консервативно зъболечение е теоретичен.

ЦЕЛ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Оперативното зъблечение дава теоретични знания и практически умения, които се отнасят до диагностиката, лечението и профилактиката на кариозни и некариозни заболявания на твърдите зъбни тъкани при възрастното население.

Ендодонтията дава теоретични знания и практически умения, които се отнасят до диагностиката, лечението и профилактиката на заболяванията на зъбната пулпа и периодонциума.

Усвоените компетенции осигуряват организиране на денталната помощ в съответствие с европейските стандарти за здравно обслужване.

ПОМОЩНИ СРЕДСТВА ЗА ПРЕПОДАВАНЕ

Мултимедийни презентации, учебни филми, схеми, макети, тестове, клинични задачи, семинарни занятия, колоквиуми, обсъждане на клинични случаи.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ

За да започне обучението по консервативно зъблечение е необходимо студентите да имат базисни знания по: анатомия, хистология, физиология, генетика, биология, патоанатомия, патофизиология, физика, биофизика, химия, биохимия, патобиохимия, микробиология, фармакология, материалознание и др.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОЦЕНКА

Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им.

Изградена е организация за поддържане и развиване на съвременните методи в преподаване на учебния материал и водене на практическите занятия и за оценяване на постиженията на студентите.

Успешно преминалите през курса на обучение в Катедрата по консервативно зъболечение придобиват:

1. Базисни знания върху биологичните основи на заболяванията на твърдите зъбни тъкани и на ендодонта.
2. Знания относно използваните материали, медикаменти, апарати, инструменти в областта на оперативното зъболечение и ендодонтията.
3. Владееят компетенции и съвременни методи за диагностика на заболяванията на твърдите зъбни структури и ендодонциума, както и на техните усложнения.
4. Познават теорията и практиката на лечебните методи за контрол на заболяванията на твърдите зъбни структури, ендодонта и техните усложнения.
5. Познават средствата и методите за предпазване на персонала и пациента от инфекциозни заболявания.
6. Имат необходимите компетенции за търсене и осъществяване на консултативна помощ.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

След завършване на курса студентите следва да знаят и да могат:

- да диагностицират заболяванията на твърдите зъбни структури и ендодонта и техните усложнения;
- да познават и ползват основната диагностично-лечебна апаратура;

- да изработват лечебен план на болни със заболявания на твърдите зъбни структури и ендодонта;
- да притежават клинично мислене, което да им позволи анализ и синтез на данните за състоянието на болния;
- да реализират необходимото лечение, като извършват и проследяват лечебните процедури вкл. обезболяване, изолиране на оперативното поле, препариране на кавитетни форми, obtуриране с неестетични и естетични obtуровъчни материали, почистване и obtуриране на коренови канали, резекция на коренови канали, възстановяване на зъби със значителни разрушения на клиничната коронка, да разпознават неodontогенни находки и заболявания имитиращи неodontогенни заболявания.

ФОРМИРАНЕ НА ОЦЕНКАТА

Комплексното оценяване се основава на:

- показани теоритични знания през курса на обучение, отразени в текуща теоритична оценка и семестриални и държавни изпити;
- практически умения по време на семестрите, отразени в текуща оценка за практическата работа и частта "Практически изпит" от семестриалните изпити;
- впечатление за активност по време на семестриалното обучение.

АСПЕКТИ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА ОЦЕНКАТА:

- конкретни знания и активност при дискусиите в предклинични и клинични условия, както и по време на семинарите;
- минимален обем и качество на извършената диагностично-лечебна дейност;
- резултатите от практическия изпит;
- резултати от теоретичен изпит /тест, писмен и устен/;

Анализ и огласяване на резултатите, свързани с методите на преподаване и оценяване на постиженията на студентите.

Периодично се прави анализ на постиженията на студентите.

В началото на всяка учебна година се приема отчет за учебната работа на Катедрата. Към него има и таблица с учебната натовареност на хабилитирани и нехабилитирани преподаватели през изтеклата учебна година.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ:

Формиране на оценката: комплексно

- Оценяване на активността на студента по време на практическите упражнения
- колоквиуми
- Изпитен резултат по време на сесия

Аспекти при формиране на оценката: комплексни

- Оценка от тестовете - среден /за верни отговори 50 % - 60 %/, добър /60 - 80 %/, мн. добър /80 - 95 %/, отличен за верни отговори над 95 %.
- Оценка за провеждане на практическата работа на пациент.
- Изпитен резултат по време на сесията формиран от: тест, практически изпит с пациент, писмен изпит на 1 въпрос и устен изпит на 1 въпрос.

Тестът на семестриалния изпит е стоп тест. Съдържа 30 до 40 въпроса. За да продължи изпита, тестът трябва да е оценен най-малко със среден /3/, т.е. правилни отговори над 50 %.

Държавен изпит. Провежда се от комисия състояща се от три хабилитирани лица. Изпитът е само теоретичен. В конспекта и изпитните билети са включени около 10 въпроса от Денталната физиотерапия.

ЛЕКЦИОННА ПРОГРАМА

ПО ПРЕДКЛИНИКА НА КОНСЕРВАТИВНОТО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ

IV семестър – 15 акад. часа	
1. Предмет, цел и задачи на Предклиниката на консервативното зъболечение. Зъбен кариес - същност на процеса и класификация. Лечебни методи. Основни принципи на лечение на зъбния кариес чрез obturirane. Първи основен принцип. Видове кавитети. Основни елементи на кавитетите. Изисквания към кавитетните форми.	2 часа
2. Принципи на кавитетната препарация. Практическо приложение на основните принципи на кавитетната препарация - етапи на кавитетната препарация.	2 часа
3. Дентални амалгами - видове, състав, химични реакции.	2 часа
4. Препариране на кавитет за дентална амалгама - част I. Препариране на първи клас кавитет - индикации, основни конфигурации. Характеристика на основните конфигурации кавитети. Техники на изработване.	2 часа
5. Препариране на кавитет за дентална амалгама - част II. Препариране на втори клас кавитет - индикации, основни конфигурации. Характеристика на основните конфигурации кавитети. Инструментариум и техника на изработване.	2 часа
6. Препариране на кавитет за дентална амалгама - част III. Препариране на пети клас кавитет - индикации, основни конфигурации. Характеристика на основните конфигурации кавитети. Инструментариум и техника на изработване.	2 часа
7. Обзорна - преговорна лекция	3 часа

V семестър – 30 акад. часа	
1. Естетични obtуровъчни материали - видове, състав, физико-химични свойства.	2 часа
2. Препариране на кавитетите за естетични obtуровъчни материали - кавитети от III и IV клас - индикации, основни конфигурации, инструментариум и техника на изработване.	2 часа
3. Препариране на кавитетите за естетични obtуровъчни материали - кавитети от I, II, V клас - индикации, основни конфигурации, инструментариум и техника на изработване.	2 часа
4. Парапулпарни щифтове - индикации, видове, биомеханични и анатомични аспекти на приложение. Техника на поставяне.	2 часа
5. Втори основен принцип от лечението на кариеса чрез obtуриране - същност, основания за приложение, медикаменти, фармакодинамика, техника за аплициране. Временни obtурации - видове, изисквания, критичен анализ, индикации за приложение.	2 часа
6. Трети основен принцип от лечението на кариеса чрез obtуриране - същност. Клинични изисквания към obtуровъчните материали. Индикации и контраиндикации за приложение. Превръзки и подложки - материали, биомеханични изисквания, техника на изграждане и основни конфигурации на подложките.	2 часа
7. Контури на възстановяванията и междузъбен контакт.	2 часа
8. Обзорна - преговорна лекция.	3 часа
9. Инструментариум и техника на изработване на obtурации от амалгама.	2 часа
10. Лети obtурации - особености на кавитетната препарация. Инструментариум и техника на изработване по директен и индиректен метод - отпечатък, ажустирание и циментиране.	2 часа
11. Инструментариум и техника на изработване на obtурации от естетични материали.	2 часа
12. Ендодонциум - определение. Топографска анатомия на	2 часа

ендодонциума. Принципи на ендодонтското лечение. Кавитетна препарация на зъби за ендодонтско лечение с разкриване на пулпната камера и орифициумите.	
13. Подготовка на кореновите канали за obtуриране. Видове канално съдържимо и отстраняването му. Определяне на работната дължина на кореновите канали. Механично и химично разширение на коренови канали. Инструментариум, химични и медикаментозни средства. Механизъм на действие и начин на употреба..	2 часа
14. Обзорна - преговорна лекция	3 часа

VI семестър – 15 акад. часа	
1. Obtуриране на кореновите канали - изисквания, инструментариум, материали, техники, критерии за оценка на каналната запълнка. Каналопълнежни средства. Основи на щифтовото изграждане на девитализирани зъби с проведено ендодонтско лечение.	3 часа
2. Асептика и антисептика. Предпазване от остри инфекциозни заболявания. Подготовка за лечение на зъбен кариес и ендодонтски заболявания. Методи и средства за обезболяване за целите на консервативното заболяване.	2 часа
3. Етиология и патогенеза на зъбния кариес. Топографска класификация. Основна симптоматика. Методи за изследване при кариозни заболявания на твърдите зъбни тъкани.	2 часа
4. Анатомия и физиология на зъбната пулпа и на периодонциума. Класификация на заболяванията на зъбната пулпа и на периодонциума. Етиология и патогенеза на възпалителните заболявания на зъбната пулпа.	2 часа
5. Методи за изследване на заболяванията на зъбната пулпа и на периодонциума. Основна симптоматика на възпалителните	3 часа

заболявания на зъбната пулпа и периодонциума. Методи на лечение на възпалителните заболявания на зъбната пулпа. Критичен анализ на морталните методи.	
6. Машинно инструментирание на коренови канали	2 часа
7. Съвременни техники за obtуриране на коренови канали.	2 часа

**Програма за провеждане на семинарни занятия
по предклиника на консервативното зъболечение**

II курс - IV семестър – 15 акад. часа	
1. Инструментариум - предназначение. Изисквания към различните елементи на кавитета. Елементи на ретенционността - начини на изработване, механизъм на действие. Кога кавитетът предоставя: лесно и точно ажустирание на формовъчните приспособления, лесно нанасяне на obtуровъчния материал, точно възстановяване на формата на междузъбните контакти, сравнително запазване на естетиката.	8 часа
2. Кавитети от първи клас за дентална амалгама.	7 часа

III курс - V семестър – 45 акад. часа	
1. Кавитети от втори клас за дентална амалгама - основни конфигурации.	10 часа
2. Кавитети за естетични материали на фронталните зъби – видове, основни конфигурации. Инструментариум за изработване. Изисквания към различните елементи и срезове на кавитета. Кога кавитетът предоставя: ефикасно ецване, лесно нанасяне на адхезиви и obtурационен материал, незабележим преход от твърдите зъбни тъкани към obtурацията, точно възстановяване на формата и междузъбните контакти,	12 часа

съхраняване на инцизалното водене, запазване на виталитета на зъбната пулпа.	
3. Кавитети за естетични материали на дисталните зъби /премолари и молари/ - видове, основни конфигурации. Индикации и контраиндикации. Изисквания към различните елементи и срезове на кавитета. Кога кавитетът предоставя: запазване на оклузионните съотношения, добра връзка обтуровъчен материал - тв.з.тъкани, намалено полимеризационно свиване на обт. материал, предодвратяване на уврежданията на пародонта, осигурена ретенционност вкл. и с ППЩ. Техника за поставяне на ППЩ.	12 часа
4. Обтурации от дентална амалгама - инструментариум. Последователност и предназначение на манипулациите. Полиране на обтурацията - срокове, грешки, последствия. Условия, на които отговаря добре направената обтурация - обосновка.	11 часа

III курс - VI семестър – 60 акад. часа	
1. Обтурации от композитен материал - инструментариум. Последователност и предназначение на манипулациите при обтурации от КМ на III, IV и II клас. Възможности за направляване и компенсиране на полимеризационното свиване на КМ.	15 часа
2. Ендодонтски кавитет - предназначение. Фактори влияещи върху границите на кавитета. Инструментариум за препариране и разкриване на пулпната камера. Основни конфигурации ендодонтски кавитети при различните групи зъби. Възрастови промени в конфигурациите. Брой и местоположение на орофициумите. Предодвратяване на оцветяването на клиничните коронки на зъбите.	15 часа

3. STEP-BACK техника за препариране на коренови канали. Инструментариум. Същност, предназначение и последователност на манипулациите за отстраняване на каналното съдържимо, определяне на работна дължина и разширение на кореновите канали.	15 часа
4. Обтуриране на кореновите канали чрез латерална кондензация - условия за пристъпване към обтуриране на кореновия канал, ажустиране на мастер-щифта и спридера, обективен контрол, подготовка и нанасяне на силъра /пастоподобното КПС/, същинска латерална кондензация, допълнителни щифтове. Обективен контрол на запълване на кореновия канал.	15 часа

ТАБЛИЦА:

Практическа работа по Предклиника на консервативното зъболечение					
НОЗОЛОГИЧНИ ЕДИНИЦИ	Видове зъби:		Обтурации от:		
	пластм.	естест.	ам.	к. мат.	л. вст.
1. I клас кавитети за дент. амалг	4	1	-	-	-
2. II клас кавитети за дент. амалг.	5	1	-	-	-
3. Кавитети за лати обтурации	2	-	-	-	2
4. V клас кавитети за дент. амалг.	1	-	-	-	-
5. II клас кавитети за КМ	2	1	-	3	-
6. IV клас кавитети за КМ	2	1	-	3	-
7. I и II клас кавитети за КМ	2	1	-	3	-
8. V клас кавитети за КМ	1	-	-	1	-
9. Енд. леч. на еднокор. зъби	-	4	-	4	-
10. Енд. леч. на многокор. зъби	-	2	-	2	-
11. Щифтово възстановяване	-	1	-	1	-

КЛИНИКА НА КОНСЕРВАТИВНОТО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ

Лекционна програма по клиника на консервативното зъболечение

IV курс - VII семестър – 15 акад. часа	
1. Зъбен кариес – класификация, патаморфология, клиника, диференциална диагноза. Ранна диагностика на зъбния кариес. Лечение на кариозни петна.	2 часа
2. Лечебен план за целите на оперативното зъболечение.	2 часа
3. Медико-биологични основи при лечението на дентинната рана при дълбок кариес - видове надпулпен дентин, възможности за клинична диференция. Медикаменти и материали за лечение на дентинната рана – видове, фармакодинамика. Обосновка на едноетапно и двуетапно лечение на дълбокия кариес.	2 часа
4. Биомеханични проблеми при obturации от дентална амалгама, КМ и ГЙЦ	2 часа
5. Вторичен кариес - особености в клиниката и диагностиката. Причини за възникването и профилактиката на вторичния кариес. Ретрограден кариес и кариес на цимента - клиника, диагностика, лечение.	2 часа
6. Възстановяване на витални зъби със значителни разрушения на клиничните коронки - анализ на запазените зъбни структури, преразпределяне на силовите напрежения в обсега на клиничната коронка, особености в дъвкателното натоварване на зъбите от двете челюсти и различните функционални групи.	2 часа
7.Обзорна - преговорна лекция.	3 часа

IV курс - VIII семестър 15 акад. часа	
1. Възстановяване на зъби с проведено ендодонтско /кореново/ лечение. Радикуларни щифтове – видове, конструкционни принципи, техника на приложение. Грешки при приложението на	2 часа

радикуларни щифтове - отстраняване на счупени РЩ.	
2. Некариозни заболявания на тв. з. тъкани - част I: травматични, термични и химични некариозни заболявания на тв. з. тъкани - етиология, патогенеза, клинична характеристика и диагностика, лечение и профилактика.	2 часа
3. Некариозни заболявания на тв. з. тъкани - част II: зъбна флуороза, абразия, ерозия, клиновидни дефекти - етиология, патогенеза, клинична характеристика и диагностика, лечение и профилактика.	2 часа
4. Лечебен план за целите на ендодонтията - обseg на ендодонтското лечение, връзката диагноза - лечебен план, фактори влияещи върху броя на посещенията, лечебни манипулации в обseга на общо практикуващия стоматолог: инициално лечение, дефинитивно лечение, избор на лечебните манипулации, фактори затрудняващи ендодонтското лечение, професионален обмен на пациенти между общопрактикуващия стоматолог и ендодонтиста.	2 часа
5. Атрофия, дистрофия, калциеви метаплазии, кръвно-съдови заболявания на зъбната пулпа - клиника, диагностика, прогноза, лечение.	2 часа
6. Остри и хронични пулпити - клиника, диагностика и лечение. Реверзибилни и нереверзибилни пулпити.	2 часа
7. Обзорна преговорна лекция.	3 часа

V курс - IX семестър – 15 акад. часа	
1. Биологични /щадящи/ методи за лечение на зъбната пулпа - индиректно и директно повлияване. Индикации, методи на приложение, лекарствени средства. Критичен анализ на биологичните методи.	2 часа

2. Витална екстирпация - същност, необходими условия, индикации, контраиндикации, техника на приложение, затруднения при провеждане на виталната екстирпация.	2 часа
3. Контрол на болката в ендодонтията - борбата с болката като общомедицински проблем, проблеми на борбата с болката в ендодонтията, принципи на клинично поведение при лечение на ендодонтски случай с водещ симптом болка.	2 часа
4. Остри периодонтити - клиника, диагностика, лечение.	2 часа
5. Хронични периодонтити - клиника, диагностика, лечение.	2 часа
6. Същност и характер на оздравителните процеси в зъбната пулпа и периодонциума след приложение на различните лечебни методи.	2 часа
7. Обзорна - преговорна лекция.	3 часа

V курс - X семестър - 15 акад. часа	
1. Инлеи от композиционни материали особености в кавитетната препарация, методи на изработване, критичен анализ на инлеите от композиционни материали.	2 часа
2. Прелекуване на зъби с провеждано ендодонтско лечение правни, професионално съсловни и икономически аспекти на проблема. Индикации и клинични решения.	2 часа
3. Трудни диференциални диагнози в ендодонтията, неондонтогенни единици имитиращи ендодонтски заболявания, неондонтогенни патологични промени и заболявания травматична киста, остър и подостър максиларен синусит, херпес зостер, невралгия на н. тригеминус, пукнатини и фрактури на тв. з. тъкани.	2 часа
4. Ендодонтска хирургия за общопрактикуващия стоматолог обща характеристика, индикации и контраиндикации, подготовка на болния за оперативни интервенции и следоперативни грижи.	2 часа

Основни оперативни техники инцизия, радикотомия, хемисекция, бикуспидация и реинплантация индикации и техника на изпълнение, критерии за оценка на лечебните резултати.	
5. Спешна ендодонтска помощ определение и същност на проблема, особености на спешната ендодонтия, нозологични единици обект на спешната ендодонтия, основни принципи за отстраняване на каналното съдържимо и разширение на кореновите канали при спешна ендодонтия, пътища за отток на ексудата, отстраняване и намаляване на оклузалното натоварване, схеми на клинично поведение при различните клинични дадености.	2 часа
6. Аспекти на клиничната ендодонтска микробиология ендодонстка триада, взаимовръзка макро микророрганізми, патогенни, непатогенни микроорганизми, микробна инвазия на некротичната пулпа, характеристика на микрофлората в некротичната зъбна пулпа, изолиране и индетифициране на микроорганизми от коренов канал индикации, методика на приложение, приложение на антибиотиците за целите на ендодонтията.	2 часа
7. Избелване на зъби с променен цвят причина за промяна на цвета на зъбите, обосновка и техники за избелване на девитализираните зъби, обосновка и техники за избелване на витални зъби. Индикации, препаративна техника и дефинитивно изграждане на зъби фасети от естетични пластични материали.	3 часа

**ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ
ПО КЛИНИКА НА КОНСЕРВАТИВНОТО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ**

IV курс VII семестър – 75 акад. часа	
1. Премедикация и обезболявяне за целите на консервативното зъболечение. Контрол на усложненията хематом, травматични увреждания, парестезии, алергични състояния.	25 часа
2. Дентинна рана – видове, медикаментозна обработка, диференциална диагноза на дълбок кариес. Биомеханични проблеми при obturации от дентална амалгама, КМ и ГЙЦ.	25 часа
3. Основни грешки при почистване на кореновия канал от биологично съдържимо и при разширяването му – причини, коригиране /кървене от кореновия канал, травматичен и инфекциозен апикален периодонтит, перфорация, ципиране, образуване на праг и /или запушалка, емфизем, счупване на канален инструмент, медикаментозен периодонтит.	25 часа

IV курс - VIII семестър – 75 акад. часа	
1. Възстановявяне на зъби с радикуларни щифтове/РЩ/. Индикации, контраиндикации, последователност и обосновка на процедурите за директно и индиректно възстановявяне с РЩ.	20 часа
2. Грешки в препарационната техника и obtурирането на кавитетите предразполагащи към развитието на вторичен кариес.	20 часа
3. Лечебен план за целите на консервативното зъболечение.	20 часа
4. Ляти инлеи - индикации, особености на кавитета и изолационната подложка. Индиректен метод за изработване.	15 часа

V курс – IX семестър – 75 акад. часа	
1. Методи за запазване виталитета на зъбната пулпа - Обосновка,	25 часа

видове, индикации и контраиндикации, техника на приложение , контрол на лечебните резултати.	
2. Ендодонтски инструментариум за диагностика и лечение. Видове, описание, основни правила и техники на приложение. Критерии за оценка на резултата от препарирането на кореновия канал. Контрол на операционното поле и на кръстосаната инфекция.	25 часа
3. Диференциална диагностика на възпалителните заболявания на пулпата и периодонциума.	25 часа

V курс – X семестър – 75 акад. часа	
1. Прелекуване на зъби с провеждано ендодонтско лечение.	25 часа
2. Ендодонтска хирургия - радикотомия, хемисекция, бикуспидация и реинплантация.	25 часа
3. Спешна ендодонтия - най-честите нозологични единици обект на спешната ендодонтия, подходи и клинични решения.	25 часа

ДЕМОНСТРАЦИИ

IV курс - VII семестър

1. Обезболяване - мандибуларна и интралигаментарна анестезия.
2. Препариране на втори клас кавитет, анализ и третиране на дентинна рана, obturation от дентална амалгама. Клиничен и параклиничен анализ на резултата.
3. Препариране на втори клас кавитет за КМ. Аплициране на адхезивна сиситема, obturation от КМ. Технологичен, клиничен и параклиничен анализ.
4. Сандвич-подложка и сандвич-obturation на кавитет, изработен от студент.
5. Възстановяване на четвърти клас дефект с послойно нанасяне на КМ.
6. Поставяне на ППЩ на кавитет подготвен от студент.

7. Подготовка на ендодонтски кавитетет /на молар/. Разкриване и разширяване на орифициумите. Интрапулпарна анестезия.
8. Препариране на коренов канал.
9. Обтуриране на коренов канал с латерална кондензация.
10. Анализ на диагностична и контролна рентгенографии в контекста на caries simplex и кореново лечение.

IV курс - VIII семестър.

1. Щифтово изграждане с циментиращ радикуларен щифт.

V курс - IX семестър.

1. Щифтово изграждане с завинтващ се радикуларен щифт.
2. Кавитет за лята обтурация. Поставяне на ретракционна корда. Оформяне на отпечатък.
3. Кавитет за инлей, онлей от композиционен материал.
4. Ажустиране и фиксиране на инлей, онлей от композитен материал.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА РАБОТА В КЛИНИЧНИЯ КУРС ПО КОНСЕРВАТИВНО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ

ТАБЛИЦА: Общо за IV и V курс	Случаи	Точки
1. Лечение на кариес	17	33
2. Ендодонтско лечение /ЕЛ/- брой КК	14	45
3. Инлеи	1	6
4. Пинлеи	-	-
5. Щифтови възст. с пластичен материал	3	9
6.Електроодонтодиагностика /ЕОД/	5	
7. Реминер. леч. с физикални фактори при забол. на ТЗТ	3	
8. Галванизация и йонофореза при лечение на инфектирани коренови канали и периодонтити	3	
9. Лечение с високочестотни променливи тонове	3	
10. Лечение с ултразвук	2	

11. Лечение със светлинни фактори /УВЛ, лазер/	4	
--	---	--

През отделните семестри:	VII сем.		VIII сем.		IX сем.		X сем.	
	сл.	т.	сл.	т.	сл.	т.	сл.	т.
Кариеси	3	5	4	6	5	10	5	12
Ендодонтско лечение – брой КК	3	9	3	9	4	12	4	15
Инлеи	-	-	-	-	-	-	1	6
Пинлеи	-	-	-	-	-	-	-	-
Щифтово възстановяване с пластичен материал	-	-	1	3	1	3	1	3

До края на IV курс едно от трите вида изграждания:

1. ППЩ;
2. РЩ + пласт. материал;
3. Лято изграждане с радикуларен щифт.

Общи задължителни изисквания за целия клиничен курс:

1. Поставяне на поне 2 интралигаментарни анестезии;
2. Поне 8 коренови канали завършени с латерална кондензация;
3. Поне 3 възстановявания с радикуларен щифт и пластичен материал.

ПРАВИЛА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ ПО КЛИНИКА НА КОНСЕРВАТИВНОТО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ

1. Практическият изпит по клиника на консервативното зъболечение се провежда само в рамките на 4 клинични упражнения (10 учебни часа) в последните две седмици на X семестър.
2. При незавършване на изискваната от катедрата клинична работа в рамките на определеното за практически изпит време, студентът се явява на поправителен изпит.

3. Не се разрешава на студентите да работят извънредно в други групи, включително и при липса на пациент или с цел наваксване на време.
4. При две слаби оценки за етапи от лечението на caries simplex или ендодонтското лечение изпита се повтаря.
5. Студенти, изкарали по-малко от добър 4.00 на практически изпит (редовна сесия) и скъсани на теоретичен изпит, се явяват на поправителна сесия и на практичен и на теоретичен изпит.

Анализ и обновяване на действащата учебна документация.

Периодично се анализира и обновява действащата учебна документация. В учебните тетрадки на студентите се отразяват своевременно направените промени в обема на практическата работа.

Подготвена е нова тетрадка по клиника на консервативното зъболечение, която да отговаря на промените в учебния план.

При теоретичните изпити по предклиника и клиника се включва и писмена форма. Прилагат се и разширени тестови форми както на семестриалните, така и на държавните изпити. На държавните изпити част от отговора /1 от въпросите/ е в писмена форма.

Променени бяха индивидуалните картони на студентите в катедрата и протоколните тетрадки за изпити по предклиника и клиника и за държавен изпит. Спази се изискването да се отразяват отделно: номерата на билетите за писмен и устен отговор на теоретичния изпит, номерът на теста и оценките от практическия изпит, тестът, писменият и устен отговор на теоретичния изпит.

Литература:

1. Лекционен курс по Предклиника на консервативното зъболечение, четен през 4 семестър на II курс, 5 и 6 семестър на III курс.
2. Основи на кавитетната препарация, Б. Инджов, I издание, София, 2005 г.
3. Obturatio cavi dentis, Б. Инджов, I издание, София, 2009 г.
4. The art and science of Operative Dentistry, C. Sturdevant, Th. Roberson, H. Neymann, J. Sturdevant, 3 ed., Mosby, Copyright 1995.
5. Pickards Manual of Operative Dentistry, E. Kidd, B. Smith, H. Pickard, 6 ed. Oxford University Press, 1990.
6. Учебник по Пропедевтика на терапевтичната стоматология.
7. Ръководство за практически упражнения по Пропедевтика на терапевтичната стоматология.
8. Лекции по Клиника на консервативното зъболечение.
9. Учебник по Клиника на терапевтичната стоматология.
10. Ръководство за практически упражнения по клиника на терапевтичната стоматология.
11. Цветелина Борисова, Комбинирани подходи и методи при лечение на възпалителните заболявания на пулпата и периодонциума, МУ-Варна, 2016, 176;
12. Мая Дойчинова, Ендо-пародонтални лезии, МУ-Варна, 2017.
13. Основи на съвременната ендодонтия, Емилия Карова, София, 2019.
14. Nickel-titanium rotary systems, Емилия Карова, София
15. Клинично поведение при лечение на зъбния кариес и неговите усложнения, Сн. Топалова, Е. Карова, МУ-София, 2017
16. Ендодонтия: практически насоки по предклиника на консервативното зъболечение : за студенти по дентална медицина 3-ти курс, Е. Радева, М. Такорова, 2023
17. Иригация в ендодонтията, Цветелина Борисова-Папанчева, МУ-Варна, 2025.

Конспект по Пропедевтика на консервативното зъболечение

Въпроси за устен изпит:

1. Съставни елементи на кавитетната форма.
2. Изисквания към кавитетните форми.
3. Основни принципи /насоки/ на кавитетната препарация – основни фактори, определящи границите на кавитета.
4. Основни принципи /насоки/ на кавитетната препарация – второстепенни фактори, определящи границите на кавитета.
5. Практическа реализация по зъбните повърхности на основните и второстепенните фактори, определящи границите на кавитета.
6. Основни принципи /насоки/ на кавитетната препарация – създаване на резистентни форми.
7. Основни принципи /насоки/ на кавитетната препарация – създаване на ретенционни форми.
8. Практическо приложение на основните принципи /насоки/ на кавитетната препарация – разкриване на кариозното огнище и отстраняване на кариозната маса.
9. Практическо приложение на основните принципи /насоки/ на кавитетната препарация – обработване на емайловите ръбове на кавитета.
10. Оклузални кавитети за дентална амалгама – първи тип.
11. Оклузални кавитети за дентална амалгама – втори тип.
12. Кавитети за дентална амалгама на foramen coecum.
13. Оклузобукални/оклузолингивални кавитети за дентална амалгама – първи тип.
14. Оклузобукални/оклузолингивални кавитети за дентална амалгама – втори тип.
15. Втори клас кавитети за дентална амалгама – обща характеристика и съставни части на типичната кавитетна форма от втори клас.

16. Съставни елементи и характеристика на апроксималната част на кавитета от втори клас за дентална амалгама.
17. Съставни елементи и характеристика на оклузалната част на кавитета от втори клас за дентална амалгама.
18. Втори клас кавитет за дентална амалгама – кутиечна форма.
19. Конвенционални кавитети от втори клас за дентална амалгама.
20. Консервативна форма кавитет от втори клас за дентална амалгама.
21. Втори клас кавитет с апроксимооклузобукална, респ. лингвална локализация.
22. Пети клас кавитети за дентална амалгама.
23. Микроретенции: характеристика, изработване, роля, електронномикроскопска характеристика.
24. Адхезивни системи – класификация, състав и характеристика.
25. Апроксимален кавитет от трети клас за КМ.
26. Лингвоапроксимален кавитет от трети клас за КМ.
27. Букоапроксимален кавитет от трети клас за КМ.
28. Лингвобукоапроксимален кавитет от трети клас за КМ.
29. Инцизоапроксимален кавитет от четвърти клас за КМ.
30. Инцизоапроксимолингивален, респ. буладен кавитет от четвърти клас за КМ.
31. Инцизоапроксимобуколингивален кавитет от четвърти клас за КМ.
32. Основни конфигурации кавитети при фрактури на режещи ъгли и режещ ръб. Клинични решения за осигуряване на ретенционността.
33. Основни правила за препариране на първи и втори клас кавитети за директно обтуриране с КМ.
34. Пети клас кавитети за обтуриране с пластични КМ.
35. Парапулпарни щифтове – индикации, видове и биомеханични проблеми при поставянето им.
36. Парапулпарни щифтове – анатомични аспекти на приложението им.
37. Парапулпарни щифтове – инструментариум и техника на поставяне.

38. Втори основен принцип за лечение на зъбния кариес – същност, основания за приложение, цели.
39. Втори основен принцип за лечение на зъбния кариес – медикаменти, видове, фармакодинамика, грешки при приложение.
40. Временни obturации – функции, видове, изисквания, критичен анализ, индикации на приложение.
41. Трети основен принцип – същност. Биологични, механични и естетични изисквания към obtуровъчните материали.
42. Трети основен принцип – индикации, ограничения и контраиндикации за приложението на материалите. Фактори, определящи избора на obtуровъчен материал.
43. Трети основен принцип – дентинни превръзки. Материали – биомеханични изисквания. Критичен анализ.
44. Трети основен принцип – изолационни подложки. Техника за изграждане с различни материали и основни конфигурации за подложка.
45. Контури на възстановяванията – основна характеристика в зависимост от формата на зъбната корона, грешки и последствия. Възможности за корекция.
46. Междузъбен контакт – основна характеристика в зависимост от формата на зъбната корона. Грешки и последствия от неправилно изработване на апроксималните контакти и контури. Възможности за корекция.
47. Obturации от амалга – инструментариум и техника на изработване.
48. Obturации от естетични материали – инструментариум и техники за изработване.
49. Ляти obturации – индикации, контраиндикации и ограничения за приложение, особености на кавитетната препарация.
50. Ляти obturации – индикации, инструментариум и техника на изработване по директния метод.
51. Ляти obturации – индикации, инструментариум и техника на изработване по индиректния метод.

52. Ляти obturации – ажустирание, циментирание, отстраняване на лети obturации.
53. Ендодонциум – определение. Топографска анатомия на ендодонциума.
54. Принципи на ендодонтското лечение. Принципи на ендодонтската кавитетна препарация.
55. Кавитетна препарация на зъби за ендодонтско лечение с разкриване на пулпна камера и орифициуми.
56. Отстраняване на канално съдържимо - видове, инструментариум, техники за отстраняване, грешки и усложнения.
57. Определяне работна дължина на коренови канали.
58. Препариране на коренови канали – видове инструментариум, стандартизация.
59. Препариране на коренови канали – техника и основни правила за разширяване на коренови канали с ръчни инструменти.
60. Препариране на коренови канали - стандартна и step-back техника.
61. Иригация на коренови канали - средства, правила и техника за промиване.
62. Obturиране на коренови канали – изисквания към материалите за канална obturация, инструментариум, техники.
63. Латерална кондензация: същност, индикации, инструментариум, техника, предимства и недостатъци.
64. Методи и критерии за оценка на каналната запълнка.
65. Каналопълнежни средства – фармакодинамика на основните съставки на каналопълнежните средства.
66. Асептика и антисептика. Предпазване от остри инфекциозни заболявания.
67. Подготовка на операционното поле и на болния за лечение на зъбен кариес и на ендодонтски заболявания.
68. Методи и средства за обезболяване при лечение на зъбния кариес и на ендодонциума.
69. Етиология и патогенеза на зъбния кариес.

70. Методи за изследване при кариозни заболявания на твърдите зъбни тъкани.
71. Възпалителни заболявания на зъбната пулпа – етиология и патогенеза. Класификация.
72. Възпалителни заболявания на зъбната пулпа – основна клинична и параклинична симптоматика.
73. Методи за изследване и лечение на зъбната пулпа – основна характеристика.
74. Периодонциум – анатомия, хистология, физиология. Етиопатогенеза на заболяванията на периодонциума.
75. Методи на изследване на заболяванията на периодонциума. Класификация на заболяванията на периодонциума.
76. Възпалителни заболявания на периодонциума – основна, клинична и параклинична симптоматика.

Въпроси за писмен изпит:

1. Зъбен кариес – същност и класификация.
2. Методи за лечение на зъбния кариес – видове, същност, индикации, контраиндикации за приложение.
3. Основни принципи за лечение на зъбния кариес чрез obturation.
4. Видове кавитети. Фактори влияещи върху вида на кавитета.
5. Разкриване на кариозна лезия – инструментариум, основание за разкриване, особености в зависимост от вида на obturation material.
6. Изисквания към гингивалната основа при MO, DO и/или MOD кавитет от II клас.
7. Лястовича ретенция – индикация, вътрешна анатомия.
8. Дентинни ретенции – индикации, видове, местоположение, техника на изработване, в зависимост от кавитета и obturation material.
9. Ретенция тип “изтегляне по fissura” – индикации, вътрешна анатомия.

10. Видове obtуровъчни материали за лечение на зъбния кариес чрез obtуриране.
11. Дентална амалгама – видове, състав, реакция на втвърдяване.
12. Дентална амалгама – клинична характеристика.
13. Основни конфигурации и характеристики на кавитетите от първи клас – оклузални кавитети – за дентална амалгама.
14. Основни конфигурации на кавитетите от втори клас за дентална амалгама.
15. Състав и видове композиционни материали.
16. Клинична характеристика на композиционните материали.
17. Основни конфигурации и характеристики на кавитетите от III и V клас за obtуриране с КМ, които се нанасят в пластично състояние.
18. Основни конфигурации и характеристики на кавитетите от IV клас за obtуриране с КМ, които се нанасят в пластично състояние.
19. Глас-йономерни цименти – видове и механизъм на втвърдяването им.
20. Глас-йономерни цименти – клинична характеристика и индикации.
21. Топографска анатомия на ендодонта на горни молари.
22. Топографска анатомия на ендодонта на долни молари.
23. Характеристика на апикалната зона - физиологично стеснение, физиологичен форамен, апикален форамен, анатомичен връх, рентгенографски връх.
24. Характеристика и техника за работа с нервекстрактор.
25. Видови ръчни разширители за коренови канали.
26. Стандартизация на ръчните разширители.
27. Телескопично разширение на коренов канал – Step Back техника.
28. Техника на изпълнение на латерална кондензация при obtуриране на коренов канал.
29. Фармакодинамика на евгенол и цинковия окис в състава на каналопълнежни средства.
30. Рентгенова характеристика на зъбния кариес.
31. Хистология на зъбната пулпа.

32. Физиология на зъбната пулпа.
33. Класификация на заболяванията на зъбната пулпа. Основни принципи и критичен анализ.
34. Клинична характеристика на серозните пулпити.
35. Клинична характеристика на гнойните пулпити.
36. Клинична характеристика на хроничните пулпити.
37. Класификация на заболяванията на периодонциума – основни принципи.
38. Рентгенова характеристика на хроничните периодонтити.

Конспект по Клиника на консервативното зъболечение

Въпроси за устен изпит:

1. Зъбен кариес – класификация. Основни принципи за съставяне и критичен анализ на съществуващите класификации.
2. Патоморфологична характеристика на острия и хроничния зъбен кариес.
3. Клинична и параклинична характеристика на различните видове зъбен кариес.
4. Диференциална диагноза на зъбния кариес.
5. Ранна диагностика на зъбния кариес – критичен анализ на използваните основни методи.
6. Методи и средства за лечение на начални кариесни лезии /петна/.
7. Медико-биологични основи на лечението на дентинната рана.
8. Секундарен кариес – определение, етиология, патогенеза.
9. Секундарен кариес – клинична характеристика и диференциална диагноза.
- 10.Профилактика на секундарния кариес.
- 11.Видове и причини за възникване на зъбна хиперестезия.
- 12.Клинична характеристика, диференциална диагноза и лечение на зъбна хиперестезия.
- 13.Некариозни заболявания: узура, ерозио, абразио – етиология, клинична характеристика, диференциална диагноза и лечение.
- 14.Травматични увреждания на постоянните зъби – клинична и параклинична характеристика, лечение.
- 15.Основни показатели за оценка на клиничното състояние на зъби със значително разрушение на клиничната коронка.
- 16.Анализ на наличните твърди зъбни структури с оглед подготовката за възстановяване на значителни по обхват разрушения на клиничната коронка на зъба.
- 17.Принципни изисквания към зъбната препарация при значителни

разрушения на витални зъби, засегнали различни части на зъбната коронка.

- 18.Инлеи от композиционни материали - индикации и контраиндикации, особености на кавитетите за инлеи от КМ.
- 19.Методи за изработване на инлеи от КМ.
- 20.Критичен анализ на директни обтуриации и инлеи от КМ.
- 21.Атрофия и дистрофия на зъбната пулпа – основна клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза. Прогноза и лечение.
- 22.Калциеви метаплазии на зъбната пулпа. Клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза. Лечение.
- 23.Кръвнoсъдови заболявания на зъбната пулпа. Клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза. Обратими и необратими изменения. Лечение.
- 24.Остри пулпити. Клинична и параклинична характеристика. Обратимост и необратимост на процесите. Диференциална диагноза. Лечение.
- 25.Хронични пулпити – клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза. Лечение.
- 26.Медико – биологични основи на щадящите /биологични/ методи за лечение на зъбната пулпа.
- 27.Индиректно биологично лечение на зъбната пулпа. Техника, лекарствени средства, прогноза.
- 28.Директно биологично лечение на зъбната пулпа. Техника, лекарствени средства, прогноза.
- 29.Същност на биологичните методи за лечение на зъбната пулпа. Индикации и контраиндикации. Критичен анализ на биологичните методи за лечение на зъбната пулпа.
- 30.Витална ампутация – индикации, контраиндикации, лекарствени средства, прогноза.
- 31.Витална екстирпация – същност, анатомични предпоставки. Индикации и контраиндикации. Прогноза.

32. Витална екстирпация – техника. Възможност за постигане на ефективна анестезия. Избор на каналопълнежни средства.
33. Остри периодонтити – клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза.
34. Лечение на остри периодонтити.
35. Хронични периодонтити – клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза.
36. Лечение на хроничните периодонтити.
37. Екзацербирани хронични периодонтити – клинична и параклинична характеристика. Диференциална диагноза. Особенности в лечението на тези периодонтити.
38. Същност и характер на оздравителните процеси след ендодонтско лечение на необратими пулпити и на периодонтити.
39. Спешна ендодонтска помощ – определение и същност на проблема. Особенности на спешната ендодонтия.
40. Основни цели на спешната ендодонтия и пътища за постигането им.
41. Най-чести нозологични единици – обект на спешната ендодонтия. Схеми на лечението им.
42. Основни компоненти на щифтовото възстановяване на зъби след проведено ендодонтско лечение. Предназначение, индикации и контраиндикации за приложение на радикуларни щифтове.
43. Видове радикуларни щифтове. Изисквания към щифтовете. Биомеханични проблеми при различните радикуларни щифтове.
44. Техника на работа с основните видове радикуларни щифтове. Грешки и усложнения.
45. Индикации, клинични етапи и усложнения при ляти щифтови възстановявания.
46. Грешки и усложнения по време или след ендодонтско лечение.
47. Основни причини за затруднена или неправилна диагностика в ендодонтията.
48. Основна симптоматика, диагностика и прогноза на пукнатини и

фрактури на твърдите зъбни тъкани, свързани с ендодонтската клинична практика.

49. Неодонтогенни единици, имитиращи ендодонтски заболявания – анатомични структури и патологични промени.

50. Проблеми, свързани с прелекуване на случаи с проведено ендодонтско лечение.

51. Причини и методи за прелекуване на зъби с проведено ендодонтско лечение.

52. Основни техники на ендодонтската хирургия. Инцизии с цел дренаж.

53. Апикална хирургия – цел, индикации, контраиндикации. Основни манипулации. Ретроградно препариране и запълване на кореновия канал. Следоперативни грижи.

54. Ендодонтска хирургия – резекция на корен, хемисекция и бикуспидация.

55. Ендодонтска микробиология – особености на ендодонтската микрофлора. Контрол на микрофлората при ендодонтски заболявания.

56. Избелване на зъби – основни техники и средства. Превенция на усложненията.

Въпроси за писмен изпит:

1. Клинично и параклинично разграничаване на хроничния от острия кариозен процес.
2. Диференциална диагноза на *caries profunda*.
3. Възможности и критичен анализ на рентгенографското диагностициране на начални кариозни лезии.
4. Грешки в препарирането на кавитета, които водят до вторичен кариес /посочване без коментар/.
5. Грешки в obtурирането на кавитети с дентална амалгама, които водят до вторичен кариес /посочване без коментар/.
6. Диференциална диагноза на зъбната хиперестезия.
7. Индикации и контраиндикации за ляти инлеи.

8. Реверзиблени и иреверзиблени възпалителни заболявания на зъбната пулпа.
9. Диференциална диагностика на *hyperaemia pulpaе*.
10. Диференциална диагностика за *pulpitis acuta purulenta totalis*.
11. Диференциална диагностика на *pulpitis chronica ulcerosa*.
12. Индикации и контраиндикации за директно и индиректно биологично лечение на зъбната пулпа.
13. Индикации и контраиндикации за витална екстирпация.
14. Диференциална диагностика на *periodontitis acuta purulenta*.
15. Диференциална диагностика на *periodontitis chronica granulomatosa diffusa*.
16. Техника за почистване на отток на ендодонта при абсцес от периапикален произход.
17. Биомеханични правила за приложение на радикуларни щифтове.
18. Индикации и контраиндикации за апикална ендодонтска хирургия.
19. Индикации и контраиндикации за резекция на корен, хемисекция и бикуспидация.
20. Отстраняване на канално съдържимо при прелекуване на зъби с проведено ендодонтско лечение.
21. Интралигаментарна анестезия.
22. Интрапулпарна и интраосална анестезия.
23. Критичен анализ на използваните материали за изграждане на зъбни пълнети.
24. Ендодонтска микробиология – видова характеристика на ендодонтската микрофлора. Бактероиди.
25. Ендодонтска микробиология – условия и пътища за проникване на микроорганизми в зъбната пулпа и периодонциума.
26. Ендодонтска микробиология – правила за успешно микробиологично изследване в ендодонтията.
27. Избелване на зъби – усложнения при приложение на средства за избелване на зъби.

28.Избелване на зъби – причини за промяна естествения цвят на зъбите.

Конспект по Консервативно зъболечение за Държавен изпит

1. Етиология и патогенеза на зъбния кариес.
2. Класификация и патоморфологична характеристика на зъбния кариес.
Дентинна рана – видове, основна характеристика и лечение.
3. Клиника и диференциална диагноза на зъбния кариес.
4. Ранна диагностика на зъбния кариес – клинична характеристика и лечение без obturiranje.
5. Неестетични obturiruvachi materiali – видове, основна физико-химична характеристика, индикации и контраиндикации за приложение.
6. Адхезивни системи.
7. Естетични obturiruvachi materiali – видове, основна физико-химична характеристика, индикации и контраиндикации за приложение.
8. Асептика и антисептика в терапевтичната дентална медицина.
9. Фактори, влияещи върху границите на кавитетите.
10. Кавитети от първи и пети клас за неестетични пластични материали.
Основни конфигурации и характеристики.
11. Кавитети от втори клас за неестетични пластични материали.
12. Критичен анализ на кавитетите за индиректни obturacii ot estetični i neestetični materiali.
13. Кавитети от трети клас за естетични пластични материали.
Характеристика на основните конфигурации.
14. Кавитети от четвърти клас за естетични пластични материали.
Характеристика на основните конфигурации.
15. Кавитети от първи и втори и пети клас за естетични пластични материали.
16. Подготовка на пациента за лечение с дефинитивни obturacii.
17. Биомеханични проблеми при различните видове кавитети.
18. Изработване на индиректни obturacii.

19. Изработване на obtурации от естетични пластични материали.
20. Обезболяване за целите на кариесологията и ендодонтията.
21. Парапулпарни щифтове.
22. Вторичен кариес.
23. Зъбна хиперстезия.
24. Некариозни заболявания на твърдите зъбни тъкани – ерозии, клиновидни дефекти; зъбна флуороза.
25. Некариозни заболявания на твърдите зъбни тъкани – фрактури на зъбите; зъбна абразия.
26. Клиника и диагностика на острите пулпити.
27. Клиника и диагностика на хроничните пулпити.
28. Обратими и необратими заболявания на зъбната пулпа. Клинична характеристика и прогноза.
29. Клиника, диагностика и лечение на острите периодонтити.
30. Клиника, диагностика и лечение на хроничните и екзацербирани периодонтити.
31. Трудни диференциални диагнози в ендодонтията и гранични области.
32. Подготовка на ендодонтски кавитети с разкриване на пулпата и на орифициумите.
33. Механична и медикаментозна подготовка на коренови канали за obtуриране.
34. Грешки при механична и медикаментозна подготовка на кореновите канали за obtуриране.
35. Obtуриране на коренови канали.
36. Радикуларни щифтове.
37. Биологични методи за лечение на зъбната пулпа.
38. Витални методи за лечение на зъбната пулпа.
39. Ендодонтска микробиология – видова характеристика на ендодонтската микрофлора. Бактероидес. Микробиологично изследване на канално съдържимо.

40. Особености на ендодонтската микрофлора. Условия и пътища за проникване на микроорганизми в зъбната пулпа и периодонциума.
41. Избелване на зъби – интракоронарно избелване на зъби;
42. Избелване на зъби – избелване на витални зъби;
43. Избелване на зъби. – домашни техники за избелване на зъби;
44. Критерии и методи за оценка на резултатите от проведено ендодонтско лечение. Прелекуване на зъби с проведено ендодонтско лечение.
45. Възстановяване на зъби със значително разрушения на клиничните коронки.
46. Спешна ендодонтска помощ.
47. Ендодонтска хирургия.

Специална Физиотерапия

1. ЕОД при заболявания на твърдите зъбни тъкани и зъбната пулпа.
2. Физикална методи на лечение при заболявания на ТЗТ и зъбната пулпа
3. Физикална методи на лечение при инфектирани коренови канали.
4. Съвременни физикални подходи за овладяване на вторичната инфекция

Протокол от:

Катедрен съвет:

Факултетен съвет: № **дата:**

Изготвил програмата: _____

/доц. д-р Цветелина Борисова-Папанчева, д.м./

Ръководител катедра: _____

/доц. д-р Цветелина Борисова-Папанчева, д.м./